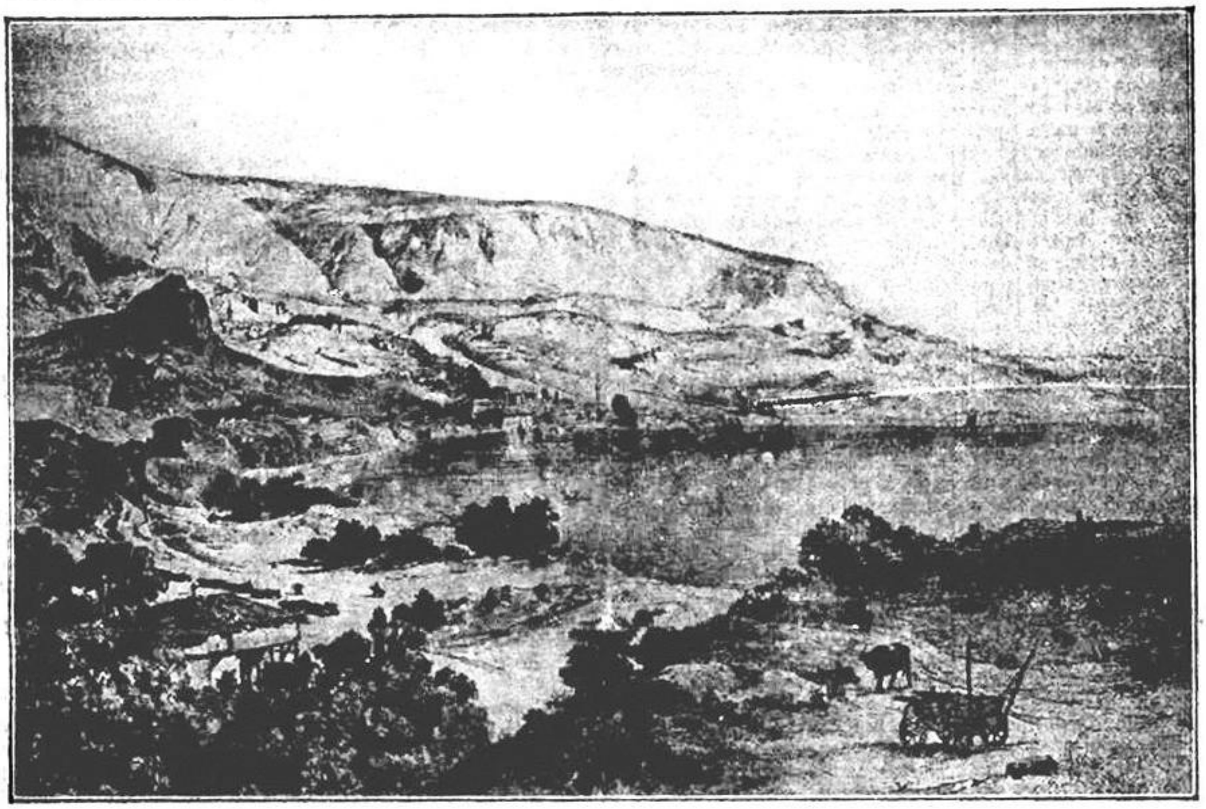
Anul I. No. 2. 3 lei Luni 9 Aprilie 1928

COASTA de ARGINT

Ziarul cultural al Universității libere din Balcic

Director, OCTAVIAN MOŞESCU
Redacția și Ad-trația
Vasile Lascar № 1
— BALCIC —
Abonament anual 200 lei

Balcicul înainte de 1850 Desen de Laurens

Industria Balcicului

Balcicul are toate putințele unei industrii. Cu o mică osteneală, ea se poate desvolta și poate duce tot ce e în legătură cu o asemenea desvoltare. Adică nu numai înavuțire, ci o creștere de cultură și o încredere în puterile proprii, care sunt adevăratul câștig. El schimbă nu atât fața lucrurilor, cât mai ales adâncul sufletelor.

Materiile prime foarte numeroase, ale acestei industrii, se întâlnesc din capul drumului chiar, care coboară în oraș. E întâi, natura pietroasă și aspră, cu prăbușiri de văi seci care sperie când trăsura trece chiar pe muche, și cu vedenia neașteptată dedesupt a Mării. Ea crește și se urcă, pe măsură ce i te duci în întâmpinare. Câștigă în culori, ieșind treptat din vânătul greu în al depărtării, până când se încarcă și sclipește de topaze și de peruzele.

Aceleași materii prime, risipite acum tot mai din belșug zac în amfiteatrul de ocră și de apă al portului, spre așezarea de miniatură a mahalalei tătărești, lipită de peretele de lut ca o urzeală de soare, pe drumurile cotite cu cișmele, sfărâmături de morminte turcești și cu plopi argintii pe cer. Ele sunt la fântânile dela Acbunar, pe calea cotită și strimtă, plină de hamei, de măceși sau de ziduri de piatră, care sue și iară se lasă, se întoarce și întârzie, până pune înaintea ochilor liniștea reniei dela gura Batovei, cu focul ei de spume și cu promontoriile coastei de miazăzi.

Ați înțeles, cred, că această industrie e industria turismului.

Călători îndrăgostiți de aerul, de florile și de frnmusețile unui loc binecuvântat aduc mai multă vioiciune și bani decât așezările de ingineri și muncitori și decât jurnalele care aruncă fum. Țări întregi trăesc din îndeletnicirea aceasta de iubire și de zâmbet. Ea are nevoe de tot ce e ales omenesc, pentruca să atragă și să ție. Industria mașinistă macină puteri și stârnește întreceri de ură, Industria turismului n'are nevoe decât de o floare. Ea face parte din împărăția sufletului.

Balcicul e dator să se gândească mai mult decât până acum la această bogăție și s'o pue în valoare până va fi port sau capitală de județ, cu grâne și înalți funcționari, el este port și capitală de frumusețe. Mulți ne îmbarcăm de acum pentru țărmul lui ideal, și tot mai mulți așteaptă să le vie rândul.

Balcicul să adauge numai darului dela Dumnezeu, oarecare muncă a localnicilor, care să creeze înlesniri de găzduire și de ședere. Industria, pe care o ține în mână, își va revărsa atunci toate foloasele. Debarcaderul lui de frumusețe va fi mereu plin de tinerețea și de năvala oaspeților.

Emanoil Bucuța

Pe coasta de argint

I. Gr. Oprişan

Farmecul Balcicului justifică tot mai mult numele de „oraş al mierei".

In fiecare an vine în târguşorul aceasta oriental tot mai multă lume. Vine, stă o lună-două în ştiubeiul acesta tătaro-turcesc, şi apoi roeşte iar. Aici sunt căutătorii de soare viu, soare din plin, căutătorii de nemărginirea apelor, de ape liniştite. Helioterapia acestui adevărat sân de mare îşi marchează pe sute de trupuri brunata pecetie a sănătăţii. Apele quasiliniştite şi lipsa curenţilor, ce vatămă aşa de mult firile firave, fac din această porţiune a coastei noastre de argint un vast adăpost al sănătăţii şi al reculegerii. Brizele mării şi parfumul coastelor înmiresmează cupolele sufletului. Bărcile ce se întorc pe înserate în cântec de manele, cu lopatari cari taie ritmic plinul valurilor, te îndeamnă să visezi, să cânţi, să sorbi neslârşirea albastrului coviltir, plecat, undeva departe, pe marginea sidefie a nestatornicelor ape.

Sunt totuşi oameni cărora veşnica frământare a apelor li dă impresia unei nesfârşite monotonii, fără nici una din priveliştile acelea pe care munţii le oferă la tot pasul. Desigur că muntele şi marea sunt lăsaţi ca să se complecteze. La Balcic cercetătorul va găsi însă acea infinită variaţie care poate împăca şi pe căutătorul icoanelor de munte. Nu mai stărui asupra expoziţiei de calori pe care o deschide marea de îndată ce ese soarele din aşternut şi până se petrece luna peste dealuri Dar variaţia litoralului şi a împrejurimilor răscumpără, prin majestatea sălbatică a naturii, orice plictiseală. Uitaţi-vă numai la stâncile albe, poleite cu argint, pleşuve, cu miile de cuiburi în cari îşi gângurese viaţa lăstunii şi califarii. Priviţi coasta tătărască, icoană a pustiurilor fără umbră, fără floare. Dar regiunea viilor, livezilor, stejărişului pe subt care se întrec iuţi păraie din butea dealului printre roţi de mori, cu cascade de munte, cu discrete strecurări în horbotele mării! Prisăci sistematice umplu valea Acbunarului cu zumzet de albine. Cornii, pe aiurea dispăruţi, ţin bună tovărăşie gutuilor ce te întâmpină cu roadă îmbelşugată, la tot pasul. Nucul se uita cu patriarhală căutătură la smochini şi migdali. Turturelele Găorа Bulgari le spun gur guriţă, ţin nota minoră, melancolică, alături de şueful apelor, în marea simfonie a prigorilor şi sturzilor. Intro rarişte de ulmi se strâng pe înserate, la cislă, toate neamurile păsăreşti, între care neîntrecuţi parlamentari sunt graurii.

Şi dacă pe călătorul chinuit de dorul muntelui nu-l împacă apusurile de soare ce umplu difileurile sălbatice cu văpăi şi răsfrângeri din tablouri rembrandiene, nici gâlgâirile de apă subterană de'a poala pădurilor, nici salba de vile de pe ţărmul de curând împodobit cu regescul castel, în care amestecul de modern şi oriental în afară şi de arhaic religios înauntru dă coastei noastre de argint încă un punct de frumuseţe, ce variaţie să-i mai ofere natura?

Să eşim dar în împrejurimile puţin mai depărtate ale Balcicului. Să trecem dincolo de pitorescul port al Cavarnei, peste imensul câmp de pietre la marginea căruia ruini de cetăţi romane mai străjuesc în aceste părţi dobrogene.

Priveşte stâncile acestea prăpăstioase, stratificate în mii de lespezi ca filele unei cărţi încremenite în mânile veşniciei. Uită-te cu băgare de seamă la hrubele cari au să-ţi amintească peşterile din munţi. Nu te opri la gândul că azi se odihneşte aci, la răcoare, calul păzitorului de la farul Caliacrei iar iarna mii de oi ale păstorilor acestei regiuni, ci mergi cu anii înapoi până la era primară a creştinilor. Iată o catacombă cu altarul ei, cu urme de strâni săpate în perete, cu înflorituri de zugrăveli stângăce. In vremuri de prigoană, aici s'a ridicat glas de rugăciune. Cândva s'a tors aici din aerul credinţei aceleia proaspete a iniţialului creştinism. Desupra hrubelor acestora se înalţă, ca un turn de biserică veghetoare, farul de pe capul Caliacrei. El luminează în noapte calea corăbierilor, dar câţi vor fi ştiind că în lumina lui se împletesc razele de dincolo de mormânt ale celor dintâi făclieri ai Evangheliei ce s'a vestit prin locurile acestea? Călătorule, opreşte-te la capul promontoriului acestuia, înaintat în mare cu o îndrăzneală simbolică. Apleacă-te asupra mormântului acestuia vechiu, cu o cruce de piatră şi o candelă la căpătâi, în stâncă Şi spune dacă mormântul Sfântului Nicolai, care şi-a făcut aici, la marginea pământului românesc, loc de rugăciune, de odihnă şi de permanentă binecuvântare „pentru toţi cei ce călătoresc pe mări", nu-ţi strecoară fiori de mistică pietate? Uite se găsesc încă urmele bisericii lui. Vremea n'a isbutit să-i şteargă deplin forma şi zugraveala pe care mâni cucernice au aşternut o în ceasuri de rugăciune, în ritm vijelios de valuri: Până şi Turcii au cinstit acest mormânt, în care odihneşte patronul corăbierilor din toate timpurile, deşi tradiţia spune că de sub bolţile acestea stâncoase s'au aruncat în mare 40 de fecioare prigonite de păgâni.

Capul Caliacrei e cu adevărat simbolul tradiţionalismului nostru creştin. De o parte şi de alta a lui sunt două clime. La Nord, marea, cu adevărat neagră, spumegă vijelios. Curenţi de ape înspăimântă. La Sud, apele sunt aproape calme şi infinite culori le nuanţează. Delfinii se joacă cu razele de soare ca nişte copii în nisip. Califarii stau cu aripele întinse, ca într'o rugăciune, pe faţa apelor. Un brâu lat de smochini încinge litoralul sudic. Pe vreme de furtună mare zeci de vapoare se adăpostesc aici şi corăbierii culeg smochine şi prind peşte. E un loc binecuvântat, ospitalier, salvator.

Dacă nici Capul Caliaciei, această urnă cu sfinte mărturii ale trecutului, nu te satisface, călătorule, întoarce oiştea spre munţi.

ARTISTICE

Dimcio Debelianov

Născut la Kopriwstitza, împreună cu Liliev şi Traianof — trei latifundiari ai poesiei actuale a vecinilor — au aruncat, acum vro 15 ani, în „pământul rozelor", sămânţa buruienei otrăvite şi dulci, cultivată cu pasiune de autorul „Florilor răului". Şi cari — mai ales după războiu, — au fost expropriaţi de o seamă de individualităţi poet în plină formaţie.

Debelianof n'a scris decât 50 de poezii. E tiparul viu al Bulgarului care asimilează o cultură streină şi o redă apoi umanităţii transformată, adăogită cu esenţe propriu — cum îl caracterizează unul din străluciţii săi consângeni. Căci cu alfabetul poetic al lui Baudeliare, Mallarmè, Verlaine, Samain şi Jammes, cu operile cărora e intim, încheiegă sentimente generale umane ori specific bulgare: sforţare, cu adevărat suddanubiană, de a echilibra teoria cu faptă; resemnare creştină faţă de toate năpaştele: înţelepciune orientală şi dragosse neţărmurită pentru tot ce viează.

Orfan de mic şi trăit în necazuri, cântă satisfacţia mângâerii materne. Cu mizeria se deprinde şi se consoliază. Rural desrădăcinat, evocă cu patimă locurile originare pe care nu le va mai vedea. In dragoste, nefericit. Apoi, toată viaţă nenorocit. Pune durerea pe muzica versului şi o stinge prin artă. In orice relaţie de fenomene, descoperă frumosul. Veisurile sale din tranşee sunt trecute prin alambicul umanităţii şi al unei arte subtile. Moare în toamna lui 1916, în luptele dela Demirhissar (Macedonia) de 29 de ani, locotenent de rezervă şi îmbătat de estetica morţii glorioase, în care găsea consolarea vieţii lui amare.

Critica şi sensibilitatea postbelică i-au creat pensie strălucită din meritele sale literare. In 1919, întâiadată, i s'au strâns versurile în volum. Au urmat apoi alte ediţii.

N. G.

Poveste

Pe ţărmuri depărtate unde
Sunt cântece de dor şi flori
Ce'ş ning petalele fecunde:
Pe ţărmuri depărtate unde,
Sunt ape pline de culori,
A fost odată — când? nu ştiu,
Se spune doar — „Un barcagiu.

Şi el vâslind, cânta minune!
Iar când lopeţile'şi lăsa
Să bată apele nebune,
Ne mai vâslind, cânta minune!
Şi toată lumea'l ascul'ta.
E mult de atunci, pe când? nu ştiu.
Se spune: doar d'un barcagiu.

Şi fetele veneau la dânsul
In barca lui; El le cânta
Pâ'nce-apueau pe toate plânsul
Şi fetele veneau la dânsul.
Ce cântec le plăceau? nu ştiu
Ştiu că'l cânta un barcagiu,

Balcic. *Un viligillaturis*

EPIGRAMA

Tribunului de 1 Aprilie

Fiindcă n'am vorbit în van
Voi mă botezaţi .. tribun:
Nu primesc, Ce? sunt nebun?
Un aşa nume Roman?

Durandal

Balcicul Balnear şi Economic

Balcicul, port pe Marea Neagră, este aşezat la punctul cel mai sudic al ţărei româneşti la Nord-estul Varnei, distanţă de circa 35 ha. In mijlocul concovităţei descrisă de coastă pornind dela capul Caliacra spre sud. Acest oraş cunoscut încă din vechime sub diferite numiri, se crede a fi fost fondat de Pelazgi. Prima lui numire a fost Kronoi — cuvânt pelazg — care inseamnă izvoare, foarte abundente pe coasta Vestică a oraşului.

Mai târziu s'a numit Dionisopolis, oraşul lui Dionisos — zeul vinului — şi aceasta din cauza prea frumoaselor vii cari înconjurau oraşul şi mai ales partea lui Vestică. Strabon l'a cunoscut sub acest nume. Stimnos din Hios, în geografia sa în versuri, scrie că acest oraş a fost locuit de descendenţi Elenilor, la frontiera Sciţilor şi Krobizilor. Sub greci era recunoscut ca oraş al petrecerilor; aceasta din cauza vinurilor renumite şi abundente Balcicul capitală de Episcopie, precum şi la prima ocupaţii românească.

Numele de Balcic datează din secolul al XVI, după numele stăpânitorului acestei regiuni anume Balica — Alţii susţin că numele de Balcic derivă dela cuvântul cuman Balciuk, sau dela cuvântul tătăresc Balcic (argilă)

Acest oraş aşezat pe o pantă, a coastei mărei Negre, prin poziţia sa favorizată de natură având cea mai mică latitudine din cuprinsul ţărei româneşti, este de sigur oraşul care prezintă o prea bogată variaţie de peizagii. Inconjurat de dealuri calcaroase şi de văi bogate în vegetaţii, chiar în plante exotice care cresc în climele calde ca: Migdali, smochini, rodii etc.; face impresia unui oraş din climatele mediterane.

A descrie frumuseţele Balcicului şi împrejurimilor lui, cred că de prisos, întrucât fiecare poate să le admire la diferitele expoziţii de pictură ale celor mai de seamă pictori ai noştri, cari au redat cu penelurile lor Balcicul pitoresc.

Din cele de mai sus reese că Balcicul prin situaţia lui, prezintă toate avantajele de a deveni în viitor o staţiune climaterică de mare de primul rang. De câţi-va ani o mulţime de vilegiaturişti îşi petrec câte-va luni în această localitate, unde băile de mare se pot face în condiţiuni bune Amenajarea băilor de mare şi înfrumuseţarea acestei regiuni, ar transforma cu desăvârşire localitatea şi în curând ar lua locul staţiunilor din occident, pentru toţi cetăţenii români, cari-au nevoe de băi de mare.

La 4 km. de Balcic se află lacul Tuzla-Caraghiol — unde se pot face băi de noroi identice cu cele de la Techirghiol. Când Primăria va dispune de fonduri va căuta să modernizeze atât aceste băi, cât şi cele de mare, pentru ca cetăţeni să-şi poată face băile în condiţiuni mai bune.

Cea ce îngreunează enorm de mult atât economiceşte, cât şi din punct de vedere climateric, este lipsa mijloacelor de comunicaţii. O linie ferată care să lege Balcicul de restul ţării, prin Bazargic sau Constanţa, ar satisface în mare măsură aceasta lipsă.

Incă din anul 1923 Ministerul de Comunicaţii a trimes o echipă de tehnicieni, în cap cu D-l Inginer Măinescu ca să facă studiele liniei Bazargic—Balcic. In acest scop cetăţenii Balcicului au depus suma de 200 000 lei, cu care mai suszisa echipă şi executat lucrările cu studierea aceste liinii. Traducerea în fapt a acestei linii, ar ridica mult această regiune din punct de vedere economic. Ar renaşte vechia grandoare a Balcicului. Până în 1926, prin Balcic se scurgeau toate produsele judeţelor Caliacra şi Durostor. Sub stăpânirea Bulgară, chiar cerealele din jud. Rusciuc şi chiar cele din Rasgrad se depozitau în magaziile Balcicului: Numai aşa se explică marele număr de magazii existente în portul Balacic, cari astăzi rămân nefolosite.

N. Papahagi.

Tip. „COMERCIALA", Bazargic

СРЕБРИСТИЙ БРЯГЪ

ВЕСТНИКЪ ЗА КУЛТУРА НА БАЛЧИКСКИЯ СВОБОДЕНЪ УНИВЕРСИТЕТЪ

БЪЛГАРСКИЯ ОТДЕЛЪ РЕДАКТИРА: ХР. П. КАПИТАНОВЪ

Ул. Пр. Фердинандъ № 84—Базарджикъ

Къмъ сближение

Безспорно е, че ромънския и българския народи съвършено малко се познаватъ. Въпреки, че сж били съседи отъ векове, но това не е спомогнало да ги сближи, а напротивъ, те сж си останали чужди единъ за други.

Затова, преводача на знаменития Алеко Константиновъ Бай-Ганю, добрия познавачъ на българската литература, г-нъ *Ст. Г. Серженть*, въ предговора на книгата отправя тежки укори къмъ сънароднищите си. Той казва:

—„*Когато нашите съседи българите, знаятъ за всичко що се извършва въ Ромъния, ние съвършено и не помисляме да се занимаеме съ културните постижения на българсото племе. Въ замена на това, обаче, се занимаваме твърде много за Япония, напримеръ.*

Българите познаватъ много добре всички наши по-видни писатели, даже по-добре и отъ насъ, когато ние и не сме чували даже за техните. Когато ще иматъ прочути писатели, като Вазовъ, Алеко Константиновъ, Славейковъ, Михайловски и други, които сж написали ценни и общеизвестни на цяла Европа литературни творения.“

Укорътъ е напълно заслуженъ. Но уговорката за българското всезнание на културните постижения на ромънския народъ не отговаря на истината. И това най-добре е изразено въ отличната статия —„*Трябва да се опознаемъ*“, написана отъ професорътъ по-литература Д-ръ Ал. Балабановъ, и напечатана въ литературното списание „Факелъ“. Той между другото пише:

—„Ние, българите, знаемъ повече за духовния животъ на Китай и Аржентина, отъ колкото на когото и да било отъ нашите съседи. Изглежда и те също нищо не знаятъ за насъ. Отъ слепота едва можемъ да се видимъ едни други“.

Ако такова е било отношението до сега, нима така трябва да продължи за винаги?

Ето на тоя въпросъ ще трябва да отговори интелигенцията на двата съседни народи. И тя ще трябва да отговори само по-единъ начинъ: като се залови на плодотворна работа.

Една отъ главните задачи на нашия весникъ е и тая.

Хр. П. Капитановъ

Октавианъ Гога

КЪМЪ СЕЛЯНИТЕ!

Всякога при васъ прилитва моя духъ безсиленъ
за опора и надежда, въ тоя векъ усиленъ.

Лирата ми за васъ стене: вий подъ тежко време
миръ не знайте, отъ сълзите вече ослепени.

Съсъ плугътъ са отъ ранина порите земята,
само пролетьта ви радва, щомъ дойде въ полята.

Въ небесата чучулига съ химнъ ви поздравлява,
всяко цветче ви сърадва, всеки листь познава.

На трудътъ тежкото време носите съсъ радость,
подъ лъчите на слънчето зрее ваща младость. •

Но трудътъ ви никой не знай, какъ да оценява,
само господъ челото ви съ лучи окрасява.

Радостта ви е безмерна, трудътъ — трудъ на раби,
Богъ кога не ви съсипва, господарь ви граби.

Въ замена на хляба ви, мамятъ ви лихвари,
само Господъ ви съчувства и понякога щади.

Когато плугътъ задрямва презъ късната есенъ,
при васъ идва Козънзана въ своя ликъ чудесенъ.

И юнаци съ воздугачи, крагни самодиви,
съ такъвъ блесъкъ се извъеватъ кѫщурките криви.

Верни чада на горите и полята китни,
съ потъ и сълзи вий поите ниви плодовитни.

Въвъ кѫщурките ви гдето, стене ваща песенъ,
щастието ще почука нявга въ часъ по веселъ.

Сълзите ми презъ очите безсилно се влачатъ,
песените ми, ахъ, въ пустиня, горестно все плачатъ

Въ гърдите ви настрадали зрее грозна буря
жадна за мъсть и разплата що всичко катуря!

Що е литература?

Литературата е огледалото, въ което се отразява най-ясно духътъ на единъ народъ.

И само това ако би било, тя заслужава пълно внимание отъ страна на тия, които сж позовани да боравятъ ежедневно съ духътъ на тоя народъ: тя ги подпомага да опознаятъ всестранно тоя духъ.

Но Литературата има не само ролята да показва въ красиви форми камъкъ е действителния духъ на народа.

Плодъ на творческия замахъ на редките народни избраници, тя съдържа примамините видения, които трябва да бѫдатъ действителността на тоя народъ.

Тя освенъ че обрисува верния образъ на народа, такъвъ какъвто си е, но същевременно изобразява и образътъ, какъвто ще трябва да имаме като народъ: образътъ на нашето бѫдаще.

Никифоръ Крайникъ.

НАПАСТЬ БОЖИЯ.

Господа! Ний тръгнахме, и ето:
вечерьта е камена надъ насъ.
Съ камъни убий ни отъ небето,
мълния да бъде твоя гласъ!

Рече ти—и пламнаха пожари
(та каква бе нашата вина?)
нивите ни буря ги удари,
кѫщите ни—напасть и злина.

И не беше день—години цели:
църквите сж въ буренъ и треви,
въ гробовете нашите умрели
—и надъ тяхъ гневатъ ти се изви.

Всеки домъ съсъ черно е белязънъ,
кръстове по-всеки кръстопътъ.
Толкозъ ли жестоко ни наказа
—мъртви да се скитаме въ светътъ?

Вижъ: вървимъ съ распятието свето,
нека ни пожали твойта власть—
съ камъни убий ни отъ небето,
съжали се, Господи, надъ насъ.

Йорданъ Стратиевъ.

Добруджански писатели.

П. СТАНЧЕВЪ-ЧЕРНА.

Колко интересно би било да се правятъ щателни проучвания въ областьта на ромънската литература и колко приятни изненади биха се открили за насъ!

Единъ отъ най-видните ромънски поети, отъ величината на единъ Еминеску или Кошбукъ, безспорно е и Панайотъ Станчевъ, известенъ отъ после съ псевдонима си Черна, името на родното му село, находящо се въ Тулчанския окрѫгъ.

Черна е чистъ добруджанецъ, но ние добруджанците, много малко знаемъ за него.

Родилъ се на 25 Септемврий 1881 год. отъ родители отъ българско произхождение.

Въпреки, че се е родилъ въ село, но баща му не е билъ нито селенинъ, **нито** добруджанецъ, а **учитель** и политически изгнаникъ изъ България.

Установенъ въ Добруджанското селце Черна, той си избира за невяста Буля Станчевица, която имала злата сѫдба, че съ раждането на Панайота, изгубила мѫжътъ си, който починалъ преждевременно.

Панайотъ е останалъ отъ малъкъ сиракъ, расълъ безъ бащини милувки; по-после въ стихотворенията си припомня само за майка си, която питаела къмъ него безгранична любовь.

Установенъ фактъ е, че до седмата си година Панайотъ не е знаелъ думица ромънски. Но щомъ постъпилъ въ училище, показалъ големи способности, което накарало вуйчо му, който живеялъ въ Браила да го издържа въ Браилската гимназия. Още въ гимназията се е отличилъ като даренъ поетъ, което накарало при свършването и директорътъ да каже: „Има замахътъ на голямъ поетъ“.

Въ Букурещъ се е записалъ въ Литературния и философски факултетъ, като същевремено е билъ и учитель което му е давало възможность да си изкарва прехраната, бидейки краенъ бедиякъ.

Презъ 1906 год. завършва университета съ слава на голямъ поетъ.

Подтикванъ отъ Титу Майореску променя бащиното си име съ това на

РОМЪНСКАТА НАРОДНА ПОЕЗИЯ.

Преди всичко трябва да исповядамъ, че народътъ е моя литературенъ баща, че миналото клокочи въ жилите ми, като че ли е кръвьта на предшественниците ни, че се чувствамъ като единъ Орхейски дѫбъ, съ хиледи и хиледи корени дълбоко вплетени въ земята на моето племе.

Измежду напразните и временни усилия на хората, единичко изкуството разнъсва мъглата на идното. Безграничните амбиции, прославени войни, богати царства—всичко потъва въ бездънния гробъ на забравата. И само духътъ на избраните народи, отразенъ въ творения на изкуството, и гласътъ на сърцата имъ,—следъ като сж се отмахнали суетностите, много време още упорстватъ, подобно на

Светлината на угасналата звезда....

Отъ всичко оставено **отъ** предшественниците ни, отъ това което е наше, не ще остане следъ хиляда години нищо друго, освенъ няколко прекрасни творения на нашия духъ. Затова, служителите на изкуството съ погледъ обърнатъ къмъ светлината на изгряващата зорница, трябва да насочатъ усилията си къмъ миналото и къмъ народа.

И най-вече у насъ, къмъ народа.

Нашите нещастни прадеди страдали сж, живели сж и сж умрели. А старите народни песни сж се надигнали отъ техните сърца, катъ надгробни цветя.

Очевидно е, че въ своетъ художествено творчество, покрай скърбите и радостите, народътъ е изразилъ характерните си и духовни особености. Чрезъ това, народната ни поезия има нещо свое, основно различаващо се отъ това на другите народи—и това е достатъчно за да послужи за изходна точка на една лична и оригинална наша поезия. Всеки единъ народъ трябва да дойде съ свой собственъ тонъ въ общата хармония. И после, трябва да изхождаме отъ никъде. Тия, които сж потеглили изъ изкуствености и чужди подражения не сж създали нищо свясно. Само тия които сж се основавали на неизменните народни елементи, на народния езикъ най-вече сж могле да създатать неоспорими творения.

„О, народни песни!—казваше някога единъ голямъ полски поетъ,—вие сте святия ковчегъ на вярата, единички които свързвате старите времена съ новите, въ васъ си слага народа военните доспехи, обнадеждената мисъль и цветътъ на чувствата си!“.

Въ горчевините и бурите на затъменото наше минало, народните песни сж били изворите на животъ и енергия. Защото страдайки, тоя народъ е пеялъ и съ това е доказвалъ, че живее и че ще скокне. Отъ тия вълшебни извори на жива вода се стремятъ да се упоятъ всички които пеятъ и се чувстватъ синове на тоя народъ и на тая земя.

Михаилъ Садовяну.

ȘTIRI și FAPTE

A. R. P. A.

Printre multele societăți bancare cu mai mult sau mai puține litere aurite, A. R. P. A. (asociația română pentru propaganda aviației) e poate singura inițiativă cu rost și rod, căreia trebuie să-i dăm toată încrederea noastră și să o ajutăm așa fel încât și județul nostru să-și aibă aeroplanul lui. In acest scop s'a înființat la Bazargic o filială cu D-l Săvulescu, președintele Tribunalului, Enric Voinescu, prefectul județului și Maior Guțulescu. La Balcic, din îndemnul celor de mai sus, s'a ales un comitet cu d nii N. Papahagi, președinte, Ioan Viăduță și N. Popovici, membri.

In ziua de 8 Aprilie atât la Bazargic cât și la Balcic, vor avea loc serbări organizate pentru strângeri de fonduri.

* * *

Balcicul, fosta viitoare capitală a județului Caliacra, nu are poștă decât de 2 ori pe săptămână, pe când la toate comunele rurale din jurul orașului, li se aduce poșta de 3 ori pe săptămână.

Cu tot protestul autorităților noastre, direcțiunea poștelor menține această măsură pentru orașul nostru. Ne asociem și noi la protestul de mai sus, rugând stăruitor pe fruntașii județului să intervină pentru ridicarea acestei măsuri dăunătoare Balcicului, dacă nu cumva direcțiunea poștelor, în înalta ei înțelepciune va hotărî să ni se aducă poșta de 2 ori... pe an: De Paști și de Crăciun Mai știi!

D-l N. Papahagi, reintrând în învățământ își va da încurând demisia din postul de Primar al orașului Balcic.

D-l Octavian Moșescu, președintele Societății „Graiul românesc" din Caliacra, roagă pe toți abonații revistei să și trimeată costul abonamentului la adresa societății „Graiul românesc" str. da Cortului № 8 București.

La gimnaziul Mixt din Balcic, prin bunavoința D-lui Popovici și inițiativa d-lui Gh. Hogea, s'a închegat un cor bisericesc, pregătit cu multă pricepere artistică.

Pe D-l Hogea, un meloman cu gust, îl farmecă dea-potrivă cântecul lanurilor coapte și corurile maestrilor noștri, punând astfel stropi de lumină în potirul plin cu cucernicie și înțelepciune biblică al leturghiilor duminicale.

Cercul Cultural Intim.

In ziua de 1 Aprilie a. c. a avut loc în localul Cercului, o adunare generală pentru alegerea noului comitet, cel vechiu fiind desconplectat prin demisiile D-lor Ioan Viăduță, magistrat, Capitan Bercianu și Gh. Hogea și Jean Floris.

Impreună cu cei de mai sus, au mai demisionat din cerc și următorii membri: Const. Sârbu, magistrat, N. Popovici, directorul gimnaziului mixt, D-r dentist Capriș, N. Munteanu, directorul depozitului: de regie, Preotul Ioniță, D na Ecaterina Simionescu și D-ra Maria Muranievici., profesoare la gimnazia, cum și d l Octavian Moșescu, directorul Universității Libere „Coasta de argint".

Tot ce privește administrația ziarului nostru, ca abonamente, publicații, reclame etc. să se adreseze d-lui Capitan Ioan Berceanu, președintele băncei populare „Eroii" din Balcic.

* * *

Marele savant N. Iorga, s'a întors de curând dintr'o lungă călătorie prin

N. Iorga

Franța, Portogalia și Italia, unde a fost invitat să conferențieze. La Teatrul Național d i n București, d-sa a început un ciclu de conferințe cu impresii din călătorie.

* * *

Numărul viitor va apare la 16 Aprilie a. c.

BIBLIOGRAFIE

GRAIUL ROMÂNESC revistă lunară. Strada Cortului 8. București.

LAMURA. revistă literară și culturală. Strada Latină 10 București.

S'a primit la redacție volumul de filme: SEGĂLICĂ de Don José (avocatul Mora).

POLE, revistă literară, Redactor Ianef. Bazargic. Strada Prin. Elisabeta 9

Activitatea literară a Reginei Maria

M. S. Regina Maria își scrie biografia povestind toate evenimentile din țările în care a trăit: Anglia, Rusia, Germania și România, descriind toate personagiile pe care le-a cunoscut și cu care a venit în contact.

M. S. se mai ocupă și cu redactarea unui ciclu de povestiri și nuvele în genul scriitoarei Selma Logerlof, dedicate „copiilor americani". Una din ele e de o rară frumusețe literară Bunica aduce ca dar copiilor americani o păpușe din România. Peste noapte păpușa învie și cântă bucăți populare românești, însoțind fetița în România. Ajunși în țară, vin în contact cu țăranii. iar un copil de cioban se întovărășește cu ei. Se întâlnește toți cu regina.

Copilul american își ia rămas bun dela îndurerata Regină, pornește înapoi spre casă, se trezește și povestește bunicii cele ce a văzut în România.

Музикалния животъ въ Балчикъ

До като музикалната деятелность въ нашия градъ е сравнително оскъдна, антагонизма между музикантите е безгранично голямъ. Хора възрастни и разумни, по-непонятни за множеството отъ гражданитѣ причини се мразятъ и си пречатъ взаимно. Стигнали сѫ до положението съ капка вода да се удавятъ.

Всеки вижда грешките на врага си, като е слѣпъ за своете. Всеки обвинява за другиго, като себ си искарва за светецъ. Впрочемъ, това състояние на отношенията е същото не само между музикантите, но поне другите не се отнася хубавата легенда, че който пеялъ зло не мислялъ. Не само зло мисли като пее, но и на Господа, когато се моли даже.

Музикалния животъ въ града ни е концентриранъ около две музикални групи, едната отъ които има за ръководитель г нъ Иосифъ Душекъ и е при българското общество, а другата е ръководена отъ г нъ Пенчо Пеевъ, диригента на единствения въ града ни черковенъ хоръ.

По тоя начинъ и безъ това оскъдните музикални сили сѫ разпокъсани, даже нещо повече, враждуватъ помежду си.

Разбира се, това е не само нежелателно, но и вредно за нормалното развитие на музикалното дело въ града ни.

До кога ще продължи това ненормално състояние на работите?

КАИНЪ

Нощьта иде.
Сенкитѣ се спущатъ.
Ето смъртьта, която наближава . . . .
„Каине, Каине, защо уби брата си?"

Земята е пуста и мълчи!
Земята е страшна и мълчи!
Само единъ гласъ, само единъ гласъ,
Гърми отъ небесата!
„Каине, Каине, защо уби брата си?"

Горещи капки, като огънь горятъ челото ми . .
Кърваъ знакъ
Къде да бягамъ, къде да се скрия отъ себе си?
Рѫцете ми сѫ кървави, горятъ въ пламъци гър-
дите ми разкъсани . . .
Земята ме неще!
Небето ме проклина, о Господи!

Северина.

ВЕСТИ

Въ България е започнало да излиза списанието „Музикаленъ животъ" подъ главното редакторство на г-нъ Иванъ Камбуровъ. Списанието е посветено изключително на музикалните въпроси и първите книжки показватъ, че ще бъде отъ голяма полза за развитието на музикалното дело въ България.

-- Дружеството на българскитѣ писатели въ своето годишно събрание сѫ приели оставката на старото управително тѣло начело съ г-нъ М. Арнаудов и сѫ избрали новъ комитетъ.

За председатель на д-вото е избранъ известния писатель Т. Г. Влайковъ, а за членове г да д-р Гълабовъ, Л. Немировъ, Д. Шишмановъ В. Пундевъ, Д-ръ Л. Владикинъ и Н. Г. Данчевъ.

—Литературната критика въ България отъ известно време отдава особено внимание на творчеството на младата поетеса Елисавета Багряна, която наскоро издаде първата своя книга стихове: „Вечната и святата".

Критикътъ Иванъ Мешековъ посвети една особено интересна студия за поетичното творчество на Багряна

—Въ Русия се правятъ усилени приготовления за отпразнуването на сто годишнината отъ рождението на Левъ Н. Толстой.

Ще се издаде пълното събрание на съчиненият му въ сто тома включително дневниците и писмата му ще се отвори новия Толстоевъ музей, гдето ще се изложатъ неговите ръкописи и ще се съберать всичките картини представляващи Толстоя, нарисувани отъ прочути художници.

— В-къ „Ла Бюлгари" който всеки четвъртъкъ излиза съ посвещение на българската литература на цяла страница на уводно място помества една много интересна статия за българската книга.

Статията е написана отъ талантливия писатель Николай Дончевъ, който истъква че съществува голяма криза за българската книга

Интелигенцията няма пари, читателите на книги сравнително въ ограниченъ кръгъ' и най-вече книжарите безъ необходимата подготовка—ето причините за кризата при продажбата на българската книга.

—Няколко ромънски писатели, възнамеряватъ да съставятъ една антология на Черното-море. Ще се поместятъ писанията на ромънските поети, за нашето бурно, но хубаво Черно море. Проектира се да се приведътъ и стихотворения на български поети посветени на морето.

Ето едно добро начинание!

[следва отъ статията за Черна]

своето родно село, най вече подъ което е известенъ въ ромънската литература.

Най известните списания търсели сътрудничеството му и съ възхищение говорили за него виднъите критици:—М. Драгомиреску Титу Майореску, Иларие Кенди и други. Майореску го е готвелъ за университетски професоръ, за която цель. на разноските плащани отъ кръгътъ на „Литературни беседи", го изпраща въ Хайделбергъ, после въ Берлинъ и Лайпцигъ, гдето презъ пролетьта на 1913 година, взема съ успехъ доктората си, третирайки въ тезата си за лиричната поезия.

Но желтата гостенка-туберкулозата, която го е целунала и се е сприятила съ него презъ дългите години на животъ прекаранъ въ постояненъ недоимъкъ и то, още отъ най-ранно юношество, склапя меланхоличните му очи на 23 Мартъ (5 Априлъ н. ст.) 1913 год.

Отъ тогава се изминаха цели 15 години и Черна не само че не е забравенъ, но все повече и повече става любимъ на младите поколения, които въ неговото лице виждатъ единъ отъ смелите борци за човешки правдини.

Такъвъ е въ кратце животътъ и завършекътъ на тоя добруджански българинъ, който въ ромънската поезия заема непосредствено мястото следъ Михаилъ Еминеску

За творчеството му ще пишемъ други пътъ.

Николай Даровъ.